

**UNIVERSITETI I PRISHTINËS“
HASAN PRISHTINA” UNIVER
SITY OF PRISHTINA**

Rr. Xhorxh Bush, Ndërtesa e Rektoratit, 10000 Prishtinë, Republika e Kosovës Tel: +381 38 244 183 E-mail: rektorati@uni-pr.edu www.uni-pr.edu

Fakulteti: Bujqësisë dhe Veterinarisë

Departamenti: Lavërtar- Perimtari

Programi: Shkenca Bimore

NJOFTIM

Në bazë të rregullores për studime master të Universitetit të Prishtinës Nr. 1/334, datë 31.05.2023, Neni 12, pika 3 ekësaj rregulloreje, ju njoftojmë:

Ekzemplari (drafti) i temës së masterit punuar nga kandidati/ja Fatjon Balaj, me titull: **Efektet e acidit acetik në proceset e mbirjes dhe parametrave morfologjik të bima e misrit (*Zea mays* L).**

Ndodhe të diskutim publik.

Njëkohësisht në diskutim publik ndodhet edhe raporti i vlerësimit të dorëshkrimit nga komisioni në përbërje:

1. Prof. Dr. Imer Rusinovci kryetar
2. Prof. de. Sali Aliu-Mentor
3. Prof. asoc. Dr. Dukagjin Zeka -anëtar

UNIVERSITETI I PRISHTINËS "HASAN PRISHTINA"
FAKULTETI I BUJQËSISË DHE VETERINARISË
PROGRAMI STUDIMOR: SHKENCA BIMORE

**EFEKTI ACIDIT ACETIK NE PROCESET E MBIRJES DHE
PARAMETRAVE MORFOLOGJIK TE BIMA E MISRIT (*ZE
MAYS L*).**
(Punim diplome)

MENTORI:
Prof. . Dr. Sali Aliu

STUDENTI:
Bsc. Fatjon Balaj

Prishtinë 2025

ABSTRAKTI

Mbirja e farës sipas testit të mbirjes ISTA është "shfaqja dhe zhvillimi i fidanit në një fazë ku aspekti i strukturave të tij thelbësore tregon nëse është apo jo në gjendje të zhvillohet më tej në një bimë të kënaqshme në kushte të favorshme. Parametri i dytë i cilësisë së farës është energjia. Përkufizohet si një grup tiparësh të farës që përcaktojnë potencialin dhe nivelin e aktivitetit për shfaqjen dhe zhvillimin e bimezave brenda një game të gjerë kushtesh mjedisore . Pritet që farat me forcë të lartë të shfaqen në mënyrë më uniforme edhe në kushte mbirjeje që ishin më pak se ideale. Kontrolli i barërave të këqija duke përdorur herbicide mund të jetë a metodë e mirë pasi do të shkurtojë kostot, kohën, punën dhe kontrolloni barërat e këqija. Herbicidet ideale pritët të mos janë toksike për bimët, efektive për të kontrolluar barërat e këqija, të lira dhe nuk lënë asnjë ndikim negativ në mjedisi. Herbicidet organike janë të biodegradueshme dhe veprojnë si burim karboni për mikroorganizmat e tokës. Qellimi I hulumtimit ishte te analizohet por edhe te identifikohet efekti dhe ndikimi I acidit acetik ne mbishmeri te fares te dy gjenotipe misri, nje hybrid dhe nje populacion lokal me tretamne te ndryshme , kontrolla, tretamani me 10% acid acetik dhe 20% acid acetik. Gjithashtu si qellim ishte edhe te analizohet dhe te hulumtohet sa aka ndonje ndikim ne habitus te bimes pra ne system rrenjor dhe mase mbitokesore te bimes si materie e thate. Mbi bazen e ketyre objektive do te ngrihen hipoteza dhe do te analizohet permes hulumtimit laboratorik se a do te vertetohet apo do te hudhet poshte hipoteza. Material për hulumtim kanë shërbyer 2 (dy) gjenotipe te misrit nje hybrid FAO 520 dhe nje populacion lokal i misrit nga fshati Qubrel. Farërat (nga 10 fara per perseritje x 3 perseritje =30 fara për gjenotipe) janë dezinfektuar me HgCl₂ 0.1% ose 1g HgCl₂ tretet në 1000 mL ujë të destiluar. Ne varesi te perqendrimit te tretmanit me Acid acetik 10% apo 20% ishte edhe reaksioni dhe efekti i tyre, sidomos ne mbishmeri te fares kjo ka ndikuar qe te gjenotipi hybrid prej mbirjes normale pa trajtim 98.66% te trajtuar me Acid Acetik 20% te sjell ne 49.33%, kurse te populacioni lokal te kontrolla ishte 96.66% dhe me trajtim me Acid acetik 20% ishte 42.67%.Eshte shume interesante por kjo eshte vërtetuar dhe hulumtuar edhe te hulumtues te thera qe ndikimi i acidit acetik ne parametrat tjere te hulumtuar si : Masa e thate e rrenjes, Masa e thate e kërcellit dhe përmbajtja e totale me kolorfile ne varesi nga tretmanet dallimet ishin jo sinjifikante dhe me dallime minimale.

Fjale kyce: Hibridet, populacioni, materia e thate, klorofilit , tretmanet
